

รายงานผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดที่ 1.28 ร้อยละของโรงพยาบาลพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์
GREEN&CLEAN Hospital ระดับดีมากขึ้นไป

(รอบ 2 มีนาคม-กรกฎาคม 2564)

จากการวิเคราะห์ รายการข้อมูล สารสนเทศ (Assessment) รายงานการประเมินตนเองของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ข้อบ่งชี้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่า จากการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่ามีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งหมด จำนวน 53,993 แห่ง ที่เข้าประเมินตนเองด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมข้อบ่งชี้ 1.3 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย และข้อบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ พบว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกสังกัด มีการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานไม่ถึงร้อยละ 60 จึงควรมีการผลักดันให้มีการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาใช้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ในข้อบ่งชี้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของทุกสังกัดในภาพรวมและสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ยังต้องปรับปรุงในด้านโครงสร้างอาคารพื้นที่ใช้สอยให้เป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัยและการใช้ประโยชน์ และเพิ่มพื้นที่ให้พอเพียงสำหรับการจัดกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของเด็กพอเพียงเฉลี่ย 1.5-2.0 ตร.ม./คน และพื้นที่เตรียมอาหาร/ครัววิธีการขนส่งอาหารและมีบริเวณที่จัดให้เด็กรับประทานอาหารที่สะอาด ถูกสุขลักษณะพื้นที่สำหรับนอนหลับที่สะอาด ปลอดภัย และอากาศถ่ายเทพื้นที่สำหรับเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสม และพื้นที่หรือบริเวณสำหรับการทำความสะอาดช่องปาก แปรงฟัน ล้างมือ ล้างหน้าของเด็กหรือพื้นที่สำหรับแยกเด็กป่วย และมีสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ปลอดภัย มีเครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กตามวัย รวมถึง การทำแผนฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ และการฝึกซ้อมแผนให้กับบุคลากรและเด็กทุกคนเสมือนจริงอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งมีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานและนำมาปรับปรุง/พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับข้อมูลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีการให้บริการเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในภายหลังโครงสร้างอาคารหรือสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในหรือภายนอกตัวอาคารจึงไม่เหมาะสมในการใช้เลี้ยงดูเด็ก ทั้งด้านอาคารสถานที่ ห้องน้ำ อ่างล้างมือ และสนามเด็กเล่นสำหรับด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ ควรมีระบบการประเมินติดตามทุก 3 เดือน ตนเองตามระบบของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่มีการประเมินติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

จุดแข็งของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ค้นพบ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีการจัดอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคนและดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุงอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ กำจัดขยะสิ่งปฏิกูลและพาหะนำโรคสามารถเป็นต้นแบบของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านการประเมินข้อบังคับด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและการป้องกันโรคได้

ข้อเสนอแนะดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการจัดทำแผนในการปรับปรุงด้านโครงสร้างอาคารสถาน และข้อเสนอแนะเพื่อเสนอต่อผู้บริการต่อไป ควรพิจารณาจัดทำแผนการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพในรายข้อบังคับที่สามารถปรับปรุงได้ก่อนโดยครูผู้ดูแลเด็ก เช่น การจัดสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมทั้ง การจัดระบบการติดตามและรายงานข้อมูล เช่น เป็นกำหนดให้เป็นวาระการติดตามผลการดำเนินงานในการประชุมของหน่วยงานและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำได้ทบทวนและจัดหาแนวทางสนับสนุนให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถยกระดับคุณภาพการดำเนินงานเพื่อเป็นต้นแบบของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านการประเมินข้อบังคับด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมต่อไป

มาตรการส่งเสริมการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม : Advocacy/ Intervention

1. ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) โดยบูรณาการ 4 กระทรวง / กอง / สำนักวิชาการ ในสังกัดกรมอนามัยและนอกสังกัด เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน
2. ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) โดยบูรณาการ 4 กระทรวง / กอง / สำนักวิชาการ ในสังกัดกรมอนามัยและนอกสังกัด เพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการจัดทำแนวทางการดำเนินงานไขแก้ว
3. สร้างความเข้าใจในดำเนินงานขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม) ให้แก่เครือข่ายผู้รับผิดชอบงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ขั้นตอนการเข้าระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อเพิ่มจำนวนการประเมินตนเองในระบบ
4. พัฒนาคู่มือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมให้มีการเจริญเติบโตที่ดีมีการดูแลเรื่องการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เหมาะสมตามวัย (diet) ส่งเสริมพัฒนาการที่สมวัยทั้ง 5 ด้าน โดยบูรณาการผ่านการเล่น (development & play) ได้รับการดูแลสุขภาพช่องปากและฟันที่แข็งแรง (dental) และส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดีและดูแลป้องกันไม่ให้เกิดเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อ (diseases) โดยจัดทำแนวทาง/รูปแบบ/ กิจกรรมต้นแบบเพื่อใช้ยกระดับการดำเนินงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านสุขภาพให้แก่เครือข่ายผู้รับผิดชอบ

5. กำกับติดตามการดำเนินงานผลการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) ในพื้นที่ต้นแบบ

สรุปผลการดำเนินงานตามแผนและมาตรการ : Output

ส่วนกลาง : สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ข้อบ่งชี้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และกำหนดมาตรการและแผนกิจกรรม โดยมีการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. แลกเปลี่ยนความรู้โครงการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ ในวันที่ 7 มกราคม 2567
2. ประชุมคณะทำงานเพื่อพัฒนาความรู้และขับเคลื่อนการดำเนินงานระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน จำนวน 3 ครั้ง ให้แก่ผู้รับผิดชอบงานในเขตสุขภาพที่ 1-13 เพื่อชี้แจงนโยบายการดำเนินงาน จัดทำคู่มือแนวทางการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่
3. กำกับติดตามการดำเนินงานยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (4D) จากการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบบริหารและวิธีทำงานกรมอนามัย กลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย และลงติดตามการดำเนินงานในกิจกรรม MOU ความร่วมมือในเขตสุขภาพที่ 7 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่มาเพียง จ.ขอนแก่น ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2564 ณ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

ส่วนภูมิภาค : การดำเนินงานตามแผนและมาตรการที่กำหนดผลลัพธ์การดำเนินงาน โดยผู้รับผิดชอบงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์อนามัยที่ 1-12 และสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง ได้ดำเนินการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กด้านสุขภาพ (4D) ร่วมกันระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกับบุคลากรสาธารณสุขและภาคีเครือข่ายในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1-13 เพื่อพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ยังมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต้นหรือต้องการที่จะยกระดับคุณภาพด้านสุขภาพทั้ง 4 ด้าน (4D) ได้แก่ 1.การเจริญเติบโตและโภชนาการ (Diet) 2.พัฒนาการเด็กและการเล่น (Development and Play) 3. สุขภาพช่องปาก (Dental) และ 4.ด้านสิ่งแวดล้อมความปลอดภัยและการป้องกันควบคุมโรค (Disease) โดยมีเป้าหมายเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เขตละ 1 แห่ง เพื่อยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (4D) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 2 กิจกรรม คือ 1) การจัดกิจกรรม MOU 4 กระทรวงในพื้นที่เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 2) การจัดหน่วย “ยกระดับ 4D” ไปสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ไม่ผ่านเกณฑ์ (4 D) เพื่อลงไปชี้แจงเกณฑ์การประเมินและพัฒนา ชี้แจงผู้บริหาร พัฒนาศักยภาพครูและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกิจกรรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพของเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงให้คำแนะนำในการการปรับสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยปลอดภัยโรครองรับการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 2019 การดำเนินงานระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2564 มีการดำเนินดังนี้

1. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน 4D ภายในเขตสุขภาพ จำนวน 6 ครั้ง
2. การจัดกิจกรรม MOU ความร่วมมือของ 4 กระทรวงในเขตสุขภาพ จำนวน 2 ครั้ง
3. ลงยกระดับคุณภาพศพด. 4D ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 จำนวน 30 แห่ง
4. ติดตามการดำเนินงาน จำนวน 5 ครั้ง

กิจกรรม (4D)	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระยะเวลา	เขตสุขภาพ
1) ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน 4D ภายในเขตสุขภาพ 2) การจัดกิจกรรม MOU 4 กระทรวงในพื้นที่สุขภาพ 3) ลงยกระดับคุณภาพศพด. 4D ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 D 4) ติดตามการดำเนินงาน	1.ลงยกระดับศพด.จังหวัด ลำปาง น่าน เชียงราย เชียงใหม่ รวม จำนวน 17 แห่ง	พ.ค.-ก.ค. 64	1
	2.ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่เครือข่าย ในเขต (จำนวน 2 ครั้ง)	มี.ค.2654	2
	3.ลงยกระดับศพด.คนตรงอุทิศ เทศบาล นครพิบูลย์โลก จ.พิบูลย์โลก		
	4.ลงยกระดับศพด.หนองปลิง จ.นครสวรรค์	ก.พ.-มี.ค. 64	3
	5.ลงยกระดับศพด.บ้านกล้วย จ.ชัยนาท		
	6.ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่เครือข่าย ในเขตสุขภาพที่ 4 (จำนวน 2 ครั้ง)	เม.ย. 64	4
	7.ลงยกระดับศพด.เทศบาลตำบลป้อมเปี้ยก จ.สระบุรี(จำนวน 2 ครั้ง)	มิ.ย.-ก.ค.64	
	8. ลงยกระดับศพด.บ้านหนองสองห้อง จ.ราชบุรี	เม.ย.64	5
	9.ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่เครือข่าย ในเขตสุขภาพที่ 6	มี.ค.64	6
	10.ลงยกระดับศพด.โรงเรียนวัดมงคล วุฒาวาส จังหวัดระยอง จำนวน 2 ครั้ง	มี.ค.-มิ.ย. 64	
	11.ติดตามการดำเนินงานของศพด.โรงเรียน วัดมงคลวุฒาวาส จังหวัดระยอง จำนวน 2 ครั้ง		
	12. ลงยกระดับศพด. บ้านใหม่ณาเพียง จ.ขอนแก่น	มี.ค.-ก.ค.64	7
	13. MOUความร่วมมือในเขตสุขภาพที่ 7		
	14.ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่เครือข่ายในเขตสุขภาพที่ 8	เม.ย.64	8
	15. ลงยกระดับศพด.เนินสูง จ.นครราชสีมา	มิ.ย.64	9

กิจกรรม (4D)	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระยะเวลา	เขตสุขภาพ
	16. เยี่ยมติดตามและประชุมความร่วมมือ จำนวน 2 ครั้ง	ก.ค.64	
	17.ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่ เครือข่ายในเขตสุขภาพที่ 10	มี.ค.64	10
	18. ลงยกระดับศพด.หนองนูนหนองโด	เม.ย.64	
	19. เยี่ยมติดตามและประชุมความร่วมมือ จำนวน 1 ครั้ง		
	20.ลงยกระดับศพด.โมคลาน จ. นครศรีธรรมราช	ก.พ.64	11
	21. ลงยกระดับศพด.บาลาสมีแล จ.ยะลา	ก.พ.64	12
	22. MOUความร่วมมือในเขตสุขภาพที่ 12	มี.ค.64	
	23. ลงยกระดับศพด.โซน 11 เขต ลาดกระบัง กทม. จำนวน 1 ครั้ง	มี.ค.64	13
	24. เยี่ยมติดตามการดำเนินงาน จำนวน 1 ครั้ง	เม.ย.64	

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 ระลอก 3 มีผู้ติดเชื้อเพิ่มสูงขึ้นในวงกว้าง มีผลกระทบต่อการทำงาน ดังนี้

1) การจัดกิจกรรม MOU 4 กระทรวงในพื้นที่จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

2) ไม่สามารถลงเยี่ยมติดตามผลการดำเนินงานได้ครบทุกแห่ง

3) ไม่สามารถประเมินผลการยกระดับคุณภาพการดำเนินงานในครั้งที่ 2 ได้เนื่องจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการเพื่อควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019

แนวทางการแก้ไข

1. แนวทางการจัดกิจกรรม MOU ในพื้นที่โดยเชิญเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้อง ขนาดกลุ่มเล็ก และจัดทำกิจกรรมในออนไลน์ Video Conference เพื่อให้ประธานและผู้ร่วมงานที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากส่วนกลางได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

2. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชุมติดตามเยี่ยมเสริมพลังรอบ 2 เพื่อยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์ 4D ให้ผ่านมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (4D) 13 เขตสุขภาพ ผ่านระบบ Video Conference /โทรศัพท์ติดตามอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถาบันพัฒนาอเนกวัยเด็กแห่งชาติ